

Rakva
 Keď odchádzal
 z komnát rady,
 Ce Acatl prešiel
 cez celý kráľovský dom
 aby sa pred odchodom
 rozlúčil zo všetkými vecami,
 ktoré miloval. Keď prišiel
 do svojho obydlija,
 našiel tam množstvo
 svojich služobníkov
 a priateľov,
 ktorí ho prišli utešiť.
 Plný hanby
 sa na nich pozeral
 hodnú chvíľu.
 Nakoniec prelomil ticho
 a povedal im:
 „Smutný a opustený
 v mojom srdci,
 ó starí otcovia.
 Pozrite na toto
 úbohé dieťa,
 rozptyľujúce sa ako oblak.
 Prešiel som cez záhrady,
 vošiel do komnát.
 Páni a šľachtici
 sa zdobili kvetmi.
 Ale tu som,
 zlomené dieťa,
 rozptýlené ako perový vejár
 hodený do vetra.
 Vypil som víno z húb
 a moje srdce je mučené.
 Cítim sa sám
 uprostred zeme.
 Padám do meditácie
 a vidím, že tam nie je žiadna
 radosť, že nie som šťastný.
 Iba smrť a utrpenie
 sú všade okolo.
 Čo iné mi ešte
 zostáva urobiť?
 Skutočne nič viac
 než zomrieť.
 Ach vy, moji priatelia,
 moji príbuzní!
 Aj keď na tomto svete
 sme boli spojení
 ako veniec kvetov

a boli sme ako perly
 na rovnakom náhrdelníku,
 popravde sme všetci sami.“
 Potom im dal príkazy,
 aby pripravili rakvu,
 no keď jeho pomocníci
 odmietli poslúchnuť,
 požiadal ich:
 „Priatelia, to stačí.
 Musím opustiť túto zem.
 Musím zomrieť.
 Prineste mi kamennú rakvu.“
 (Rakva je symbolom
 zmeny alebo jedného kroku
 v zasvätení.)
 Rýchlo teda
 priniesli rakvu.
 Kajajúci sa uložil do nej
 a požiadal ich,
 aby navrch položili veko.
 Takto sa pripravil
 na odchod svojho ducha,
 v prípade, že ho nejaký boh
 bude chcieť vziať.
 Tam, vo vnútri rakvy,
 odpočíval po štyri dni,
 jeho priatelia ho strážili.
 Keď tento čas uplynul,
 a vidiac, že smrť
 ešte nevypočula jeho volanie,
 vstal, a jeho hlas zvolal:
 „Ako by som mal ísť,
 ako by som mal vstúpiť
 do Ometeotlovho sveta?
 Je to ťažké.
 Aká je cesta k nášmu
 obecnému domu?
 Tam, kde odpočívajú tí,
 ktorí porazili svoje telo.
 A tu som opustený
 so všetkým mojím smútkom.
 Môže byť,
 že na ceste vedúcej k mieru
 nie je žiaden život?
 Je možné,
 že tomu moje srdce verí?
 Zdržiavaš nás v rakve,
 ó darca života,
 dusíš ľudí slučkami strachu.
 Zaväzuješ ich,

aj keď ich nikto neočakáva.
 Zanechal si nás
 v spoločnosti našej neistoty.“
 Potom zakričal:
 „Božstvo, sila,
 počúvaj môj hlas!
 Nikto nie je v mojom tichu!
 Božstvá, vzývam vás,
 počúvajte ma!
 Nikto nepočuje môj hlas.“
 Počujúc jeho volanie,
 jeho služobníci ho
 vytiahli z rakvy.
 Rozlúčka
 Zamýšľajúce
 viesť život tuláka
 v neznámych krajinách,
 Ce Acatl sa odhodlal
 navždy opustiť mesto
 a kráľovstvo.
 Potom napísal príkazy
 a zaspieval na rozlúčku
 pre mesto Tula:
 „Deň zlého zúčtovania
 bol v mojom dome.
 Nech srdcia
 tu neprítomných
 sú pohnuté.
 Toto je niečo
 ťažké a nebezpečné.
 Iba tí s telom na zemi
 by mali zostať.
 Nenarodil som sa,
 aby som bol služobníkom
 lacného, hrubého diela!“
 Kým spieval, všetci jeho
 služobníci a priatelia
 boli hlboko pohnutí
 a pripojili sa k nemu v speve.
 „V dome žiadneho cudzinca
 nebol môj pán nikdy smutný.
 Operený had
 nosí viac svoje vlasy
 zo vzácných kameňov.
 Čo sa stalo?
 Medzitým,
 možno na nejakom mieste
 zostane les čistý?
 Ale teraz, tu,
 buďme smutní.“

A opäť zaspievali:
„Ach, Quetzalcoatl,
náš vládca!
Tvoje meno
nebude nikdy zabudnuté.
Tento dom z nefritu
zostane stáť osamotený.
Ty sám opustiš
tento dom hadov
vybudovaný v meste.
Túžime plakať.
Quetzalcoatl, náš vládca,
tvoje meno nebude
nikdy zabudnuté.“
Potom im povedal:
„To stačí,
starí otcovia! Odchádzam.
Odchádzame.
Nájdem dôvod,
pre ktorý moja sestra
včera plakala.
Keď nájdem to, čo hľadám,
vezmem si to.
Budem nasledovať širokú
cestu, tú, ktorá je
rozdelená na dvoje,
tú, ktorá nemá
ani začiatok ani koniec.
Budem hľadať, budem volať.
Nie zajtra,
ani pozajtra,
ale teraz, ihneď!
A som preč.“
Potom rozdal príkazy
týkajúce sa jeho majetku:
„Ukryte navždy
všetko bohatstvo,
ktoré sme objavili,
uzavrite ho z každej strany.
Položte zástenu na naše
životy, aby zablokovala
každú spomienku na nás.“
(Toto sa týka
duchovného bohatstva,
ezoterického poznania,
ktoré nebolo dovolené
rozširovať.)
A tak aj urobili.
Ukryli najcennejšie veci
v okrsku umyvární,

neďaleko akvaduktu.
Všetky veci vyrobené
zo striebra a koralu
pochovali hlboko
do svahov hôr.
Všetky knihy, ktoré
nemohli odniesť so sebou,
boli spálené.
Všetky úžasné umelecké
diela, toltécke umenie,
všetko ukryl
na tajné miesta,
kde ešte stále sú.
(Tento čin
nie je prejavom sebeckta,
ale je symbolom
odpútania sa
od materiálnych statkov.)
Potom vypustil vzácne vtáky,
ktoré držal vo svojom dome,
aby mohli vyletieť do oblohy.
A požiadal ich,
aby pokračovali
pred jeho odchodom,
aby išli
a počkali tam v diaľke
na brehoch veľkých vôd.
A hrajúc na flautu z trstiny
zaspieval posledné slová
svojej piesne:
„Nie príliš dávno,
moja matka ma ešte
nosila vo svojom lone.
Dnes plačem.“
Periférie mesta Tula
Keď odišiel z Tuly,
Ce Acatl sa zastavil,
aby si s priateľmi odpočinul.
Mnohí odišli s ním,
aby mu dali zbohom.
Všetkých požiadal,
aby sa vrátili domov, okrem
malej skupiny služobníkov,
ktorí s ním boli vždy.
Bola tam tiež
skupina ľudí, ktorú
podnecoval Tezcatlipoca,
aby ho urážali a urýchlili
jeho odchod.
Boli násilníci voči

nasledovníkom Ce Acatla,
hádzali do nich kamene
a smiali sa im.
Ce Acatlovi priatelia
prišli k nemu a spýtali sa ho,
akým spôsobom
by mali odpovedať
na také násilie.
On odvetil:
„Nepýtal som sa sám seba
túto otázku?
Nepokoj premáha
môjho ducha.
Kde je naše útočisko?
Kde je náš najlepší priateľ?
Je niečo na tejto zemi,
čo nezhyne?
Ten, pre ktorého
my všetci žijeme,
zdá sa byť unavený.
Nenechajte vaše srdcia,
aby boli mučené.
Priatelia,
nikomu nekladte odpor.
Nerobte ma viac
nepokojným.
V pravde, len ťažko
mám pomyslenie na odchod.“
Potom nariadil
pokračovať v pochode.
Medzi jeho nasledovníkmi
bol mladý muž menom
Huemac, ktorý mal
úlohu posla.
Keď ho videl
práve na odchode,
Ce Acatl sa na neho obrátil:
„Zastav sa, priateľ môj!
Kam ideš?
Tento svet je domom obetí.
Ty si len pri dverách,
zatiaľ čo ja už som
v komnate zbrání!
Nepokračuj, zostaň tu.
Som poslaný veľmi ďaleko,
sám.
Bol som uväznený,
ako kačica.
Musím ísť ďaleko,
ale oni sledujú stopu

tejto úbohej kačice.
 Ach, dožičili si
 ostrú čepeľ.“
 V tom okamihu
 prišiel k nemu starší kňaz
 a povedal:
 „Hýb sa, brat náš!
 Nepamätáš sa,
 do čierna sfarbená zem,
 na sedadle červenej farby
 si očakávaný?
 Tam nájdeš mier.“
 Keď počul jeho radu,
 Ce Acatl odišiel.
 Plač nad mestom Tula
 A takto začal exodus
 Ce Acatla, vládcu Tuly.
 Jeho služobníci boli s ním,
 berúc vzácne dedičstvo
 toltéckeho umenia:
 rapkáče, bubny, šperky,
 knihy a všetko ostatné,
 čo dokázali zobrať so sebou.
 Hrali na svoje flauty
 na svojom pochode.
 Počas svojej púte
 našli pri ceste
 vyvýšené miesto,
 kde boli nejaké
 väčšie skaly.
 Tam sa zastavili,
 aby si odpočinuli na noc.
 Kajajúci sa vyšplhal na skalu
 a sadol si na jej vrch.
 Ako sa šplhal,
 pokladal svoje ruky
 na tvár skaly.
 Starší rozprávajú,
 že na tom mieste môžete
 ešte vidieť odtlačky jeho rúk.
 Z toho miesta,
 ďaleko na horizonte,
 bolo viditeľné mesto Tula;
 pochodne ho
 začínali osvetľovať.
 Keď to kajajúci sa videl,
 bol pohnutý a zvolal:
 „Aké opustené budú
 tvoje nádvorcia a sady!
 Aké prázdne budú

tvoje obydlia!
 Ach Tula,
 mesto čestného slova,
 stane sa z teba sirota.
 Tvoje paláce
 zo vzácneho dreva
 budú opustené.
 Tvoje Calmecas
 (kláštory postavené
 z jednotlivých ciel)
 z ozdobených pilierov
 budú tiché.
 Tvoje chodníky z tyrkysu
 budú rozbité
 a chrám hadov
 nebude dokončený.
 Keď ťa ľudia uvidia,
 povedia:
 „Je preč, náš vládca
 opustil mesto!
 Ach Tula,
 centrum zeme,
 stane sa z teba sirota.“
 Keď to hovoril,
 nedokázal ovládnuť
 svoje slzy; bol roztrasený
 veľkým vzlykaním,
 dvojité stopa sĺz
 široká ako krupobitie,
 rozliala sa po jeho tvári.
 Jeho slzy sa kotúľali dole
 a zavrtávali sa do kameňa.
 A starší povedali,
 že tam, kde padali,
 ešte aj dnes možno vidieť
 ich stopy.
 Takže ruky a slzy
 tam boli zanechané
 jasne otlačené, akoby boli
 vtlačené do blata,
 akoby kameň zmäkol,
 aby tam mohli byť otlačené.
 Ešte aj dnes tam
 možno vidieť priehlbiny,
 a kvôli tomu
 sa to miesto volá
 Značková hora.
 (Slovo „kameň“
 v nahuálčine bol
 znak pre stvorenie sily

a pre nervové uzlíky
 v chrbtici.
 Stvorenie sily
 bolo aktivované
 emocionálnym stavom
 kajajúceho sa.)